

Pristup lokalnim energetske podacima

1. bilten projekta MESHARTILITY

Dragi čitatelji!

Pred vama je prvi bilten projekta **MESHARTILITY** koji pruža najnovije vijesti o aktivnostima u ovom zanimljivom projektu.

Projekt MESHARTILITY (eng. *Measure and share data with utilities for the Covenant of Mayors* – Mjerenje i razmjena podataka s opskrbljivačima energijom za Sporazum gradonačelnika) prvi je projekt sufinanciran od strane IEE-a koji se bavi podatkovnim izazovima s kojima se suočavaju jedinice lokalne samouprave prilikom sastavljanja svojih inventara stakleničkih plinova i Akcijskih planova energetske održivosti razvika. Cilj je ovog projekta riješiti te izazove istraživanjem rješenja koja će biti dobitna i za JLS i za opskrbljivače energijom koji posjeduju podatke.

Želimo vam plodonosno čitanje i vjerujemo da ćete pronaći teme za razmišljanje i ideje za aktivnosti u raznim člancima koji će biti objavljeni tijekom provedbe ovog trogodišnjeg projekta.

Trenutno su u pripremi izdanja biltena na drugim europskim jezicima i uskoro će biti dostupna na verzijama internetske stranice **MESHARTILITY** na različitim jezicima.

Ako ove informacije zanimaju vaše kolege, partnere, JLS i energetske tvrtke, kao i dionike u zajednici, oni se mogu se registrirati za primanje biltena na: www.meshartility.eu/en/.

Srdačno vas pozdravlja, s puno dobre energije
Projektini tim MESHARTILITY

O projektu MESHARTILITY

Projekt MESHARTILITY (eng. *Measure and share data with utilities for the Covenant of Mayors* – Mjerenje i razmjena podataka s opskrbljivačima energijom za Sporazum gradonačelnika) namijenjen je **razvoju rješenja i alata** koji olakšavaju razmjenu energetske podataka između opskrbljivača energijom i JLS koje rade na razvoju svojih inventara emisija i Akcijskih planova energetske održivosti razvika (eng. *Sustainable Energy Action Plans*, SEAP).

Svaka je JLS odgovorna za planiranje održivog razvoja zajednice – poboljšano očuvanje i učinkovitost energije, kao i za korištenje obnovljive energije. Za razvoj inventara emisija stakleničkih plinova (eng. *Greenhouse Gas*, GHG) i Akcijskih planova energetske održivosti razvika (SEAP) potrebno je detaljno znati gdje se energija troši kako bi se identificirala problematična područja i sektori te se usmjerilo na njih.

Radi toga JLS-ovi trebaju podatke u odgovarajućem formatu – grupirane po sektoru, no dovoljno razdvojene da bi se razumjelo i energetske ponašanje skupina korisnika. Ti podaci dolaze iz više izvora podataka relevantnih za energetiku (električnu energiju, grijanje i transport), a najčešće ih prikupljaju tvrtke koje pružaju energetske usluge.

Projekt MESHARTILITY će

- istražiti načine poboljšanja suradnje između JLS-ova, njihovih struktura za podršku (npr. koordinatora i podupiratelja Sporazuma) i opskrbljivača energijom za učinkovitije energetske planiranje;
- izraditi i primijeniti shemu sustavne suradnje između JLS-ova i opskrbljivača energijom;
- razviti, primijeniti i nadzirati SEAP-ove na temelju pouzdanih podataka u 72 odabrane JLS u 12 zemalja;
- učiniti rezultate široko dostupnima, uključujući dobru praksu razmjene podataka.

Tko će imati koristi od ovog projekta?

Projekt MESHARTILITY usmjeren je na JLS-ove, pružatelje energetske usluga i njihova udruženja iz 12 zemalja uključenih u projekt (Bugarska, Hrvatska, Cipar, Estonija, Njemačka, Italija, Latvija, Malta, Poljska, Rumunjska, Slovenija, Španjolska).

Kako se možete uključiti?

- pomažući da se postigne bolje razumijevanje pravnog i dobrovoljnog EU i nacionalnog okvira dijeljenjem stručnog znanja sudjelovanjem na:
  - 2 okrugla stola na razini EU,
  - nekoliko nacionalnih i regionalnih okruglih stolova u svakoj zemlji uključenoj u projekt,
- sudjelovanjem u istraživanju koje se bavi aktualnim praksama relevantnima za razmjenu podataka,
- dijeljenjem postojećih primjera dobre prakse u razmjeni podataka, suradnji između JLS-ova i opskrbljivača energijom, razvoju SEAP-ova na temelju pouzdanih podataka.

Kakvi će se rezultati postići?

- Izvještaji o analizi pravnih okvira o razmjeni podataka u EU i 12 država
- Rezultati istraživanja o praksama dijeljenja podataka diljem Europe
- Knjižica za podršku i smjernice o rukovanju podacima zajednice na razini JLS-ova
- Podrška za 72 JLS-ova u razvoju njihovih osnovnih inventara emisija CO₂ s pouzdanim podacima
- Barem 144 aktivnosti provedene od strane JLS-ova (2 aktivnosti po SEAP-u)
- Razvoj planova ulaganja u svim područjima projekta
- Pristup financijskim kanalima za implementaciju SEAP-ova
- Potaknuto prosječno 5 milijuna eura ulaganja u svakom projektnom području do kraja projekta (cca 65 milijuna eura)
- Razmjena iskustava i naučenoga kako bi podržali i motivirali druge.

Što je novo u projektu?

Istraživanje o razmjeni podataka istaknulo izazove

Istraživanje o razmjeni podataka koje je provedeno kao dio projekta MESHARTILITY naglasilo je izazove s kojima se suočavaju JLS-ovi kada nastoje pristupiti podacima o potrošnji energije. Točnije, pristup vrsti podataka o potrošnji energije potrebnj za ustanovljavanje Referentnih inventara emisija CO₂ (eng. *Baseline Emissions Inventory*, BEI) i energetske procjene lokalnih zajednica može biti otežan.

Na sudjelovanje su pozvane tisuće JLS-ova, lokalnih udruženja, organizacija koje pružaju podršku Sporazumu gradonačelnika, opskrbljivača energijom i udruženja na području energetike u zemljama obuhvaćenima projektom.

Ukupno 245 JLS-a i njihovih udruženja te 53 opskrbljivača energijom i njihovih udruženja u nekom je obliku odgovorilo na anketu. Istraživanje je završilo u kolovozu 2013. godine nakon razdoblja od više od devet mjeseci, a rezultati su pokazali da značajni izazovi i dalje postoje u smislu pristupa podacima i kvalitete podataka.

Dok su u oko dvije trećine slučajeva energetski podaci na zahtjev pruženi bez naknade i dobrovoljno, na 28 posto zahtjeva nije odgovoreno ili je samo djelomično odgovoreno. Glavni razlozi za nepružanje podataka bili su navedeni kao neprihvatljivo velik administrativni teret, percipirana komercijalna osjetljivost i briga za povjerljivost podataka. Projekt će se pozabaviti svim tim pitanjima tražeći dogovore o standardiziranim i jasnim formatima podataka, olakšavajući pronalaženje odgovora opskrbljivačima energijom i ublažavajući zabrinutost zbog privatnosti i komercijalne osjetljivosti.

U više od polovice odgovora kvaliteta podataka je procijenjena kao iskoristiva. Međutim, u manje od polovice slučajeva podaci su razlomljeni u stambeni, komercijalni i industrijski tržišni sektor, što bi trebao biti minimalni zahtjev za smisljeno izvještavanje o inventaru.

Glavni izvor podataka o potrošnji energije bili su opskrbljivači energijom, bilo maloprodajni ili operator tržišta električne energije, a samo su u vrlo rijetkim slučajevima JLS-ovi uspjeli pristupiti podacima preko središnje baze podataka.

Rezultati istraživanja sažeti su u izvještaju koji će biti objavljen. Pokazali su se korisnima u fokusiranju na glavne izazove i suočavanju s istima postizanjem dogovora s opskrbljivačima energijom o tome kako se razmjena podataka može poboljšati pronalaženjem rješenja dobitnih za sve.

1. okrugli stol na razini EU-a otvorio rasprave

Prvi sastanak okruglog stola na razini EU-a u okviru projekta MESHARTILITY održan je 23. svibnja 2013. u Bruxellesu. Fokus je bio na istraživanju izazova i barijera povezanih s razmjenom energetskih podataka i pronalaženje zajedničkih rješenja prihvatljivih i JLS-ovima koji razvijaju svoje strategije za održivu energiju i opskrbljivačima energijom koji su zamoljeni da daju podatke. Sastanak je okupio predstavnike jedinica lokalne samouprave i opskrbljivača energijom iz 12 europskih zemalja koje sudjeluju u projektu, kao i predstavnike institucija Europske komisije kao što su Izvršna agencija za konkurentnost i inovacije, Opća uprava za energetiku (DG ENER), Zajednički istraživački centar i Ured Sporazuma gradonačelnika.

Na početku sastanka svaki je sudionik predstavio sebe i svoje iskustvo vezano uz razmjenu energetskih podataka kako bi se ilustrirale različite perspektive zajedničkog problema. Zatim su predstavljeni rezultati istraživanja o praksama razmjene podataka i dane su povratne informacije iz Ureda Sporazuma gradonačelnika.

Nakon toga su sudionici imali prilike naučiti nešto o prikupljanju i razmjeni energetskih podataka na području Flandrije (Belgija), Hrvatske i Italije. Rasprava okruglog stola fokusirala se na teme kao što su potencijalno poboljšanje zakonskih okvira EU-a, kao i nacionalnih zakonskih okvira koji reguliraju prakse razmjene energetskih podataka, prilike i izazove u vezi sa suradnjom JLS-ova i opskrbljivača energijom, kao i mogući strukturni i zajednički temelj za dobrovoljne sporazume između probnih JLS-ova i energetskih tvrtki na njihovom teritoriju. Nadalje, sudionici su raspravljali o definiranju najboljeg formata podataka korisnog za JLS-ove u razvoju njihovih referentnih inventara emisija i Akcijskih planova energetski održivog razvitka.

Nacionalni okrugli stolovi u zemljama-partnerima

Nakon vrlo uspješnog prvog europskog okruglog stola, uslijedio je prvi krug nacionalnih okruglih stolova u svim zemljama obuhvaćenima projektom. Svakome od njih nazočili su predstavnici lokalnih samouprava, opskrbljivača energijom, nacionalnih regulatora tržišta energijom, ministarstava uključenih u prenošenje europske Direktive o energetske učinkovitosti, nacionalnih statističkih organizacija i drugih tijela koja utječu na proces prikupljanja i razmjene energetskih podataka ili su uključena u njih.

Svi su se oni sastali na nacionalnoj razini kako bi razpravili i razradili okvirne sporazume koji će se zatim implementirati na lokalnoj razini. Gdje je to moguće, postignuti su dogovori za proaktivno bavljenje razmjenom informacija, što u idealnom slučaju stvara i dobitnu situaciju u cjelokupnom odnosu između JLS-ova i opskrbljivača energijom u ciljanim zemljama.

Program i format ovog sastanka fokusirali su se na sam aspekt pristupa energetskim podacima i njihov format te su oblikovani u skladu s nacionalnim potrebama i situacijom.

Međutim, glavne teme okruglih stolova zajednički su definirane i uključuju:

- rezultate prvog okruglog stola na razini EU-a;
- rezultate istraživanja o praksama razmjene podataka;
- daljnje mogućnosti razmjene podataka i rizike na obje strane;
- daljnji potencijal za prilagodbu postojećih dobrih praksi nacionalnoj i regionalnoj stvarnosti;
- prilike za ulaganje;
- potencijalno poboljšanje nacionalnog zakonskog okvira.

Nacionalni okrugli stol trebao bi pomoći potaknuti dogovore između JLS-ova i opskrbljivača energijom u pogledu razvoja i provedbe lokalnih strategija i planova održive energije.

Zasada su takvi nacionalni okrugli stolovi održani u zemljama obuhvaćenima projektom:

- u Bugarskoj – 25.9.2013.
- u Hrvatskoj – 26.9.2013.
- na Cipru – 4.10.2013.
- u Estoniji – 20.9.2013.
- u Njemačkoj – 15.10.2013.
- u Italiji – 10.10.2013.
- u Latviji – 2.10.2013.
- na Malti – 11.9.2013.
- u Poljskoj – 30.9.2013.
- u Rumunjskoj – 26.9.2013.
- u Sloveniji – 9.10.2013.
- u Španjolskoj – 27.9.2013.

Što ima novo u zemljama koje sudjeluju u projektu?

Predstavljanje projekta MESHARTILITY tijekom Kongresa o održivosti u Plasenciji, Španjolska

Dana 16. svibnja 2013. Energetski klaster Extremadure sudjelovao je na okruglom stolu „Sporazum gradonačelnika: predani lokalnom održivom energetskom razvoju” s radom pod nazivom „Poticanje suradnje lokalnih subjekata i energetskih kompanija: MESHARTILITY, probno iskustvo”. Taj okrugli stol bio je dio Prekogračničnog kongresa za održivo upravljanje resursima koji je održan u Plasenciji, Španjolska.

U nazočnosti gotovo stotinu ljudi Carolina Grau, voditeljica klastera, i Claudia Cordoba, tehničarka za europske projekte, u pratnji predsjednika Vicente Sanchez predstave su ciljeve Klastera i detaljnije objasnile aktivnosti i prilike koje pruža europski projekt MESHARTILITY.

Ova inicijativa u skladu je s europskim pokretom Sporazum gradonačelnika koji uključuje JLS-ove u aktivnosti zaštite klime. Klaster je potaknuo različite JLS-ove iz regije Extremadura da se priključe Sporazumu i slijede primjer Hervása, Cáceresa, Corije, Méride i Badajoz – pet JLS-ova koje su se pridružile inicijativi i angažirale u projektu MESHARTILITY. Među mogućnostima koje nudi Energetski klaster Extremadure treba istaknuti pomoć u potrazi za financiranjem, kao i mehanizme za implementaciju novog SEAP-a ili poboljšanje postojećega.

Uz to, Claudia Cordoba najavila je da će u svibnju europski projekt MESHARTILITY organizirati europski okrugli stol uz sudjelovanje JLS-ova i opskrbljivača energijom kako bi se poboljšala sustavna suradnja između JLS-ova i opskrbljivača energijom u razmjeni podataka.

Kongres su otvorili gradonačelnik Plasencije Fernando Pizarro i direktor za energetiku vlade Extremadure Juan José Cardesa, koji je iznimno posvećen održivom upravljanju resursima i učinkovitom korištenju energije u JLS-ovima. Na kraju svog govora spomenuo je rad Energetskog klastera Extremadure kao predstavnika sektora energetike i njegovih potreba u regiji, kao i pozitivno ocijenio obavljeni posao u Sporazumu gradonačelnika u okviru projekta MESHARTILITY, kojim je postignuto da novi JLS-ovi u regiji Extremadura potpišu Sporazum kako bi optimizirale, poboljšale i povećale energetsku učinkovitost svakog sektora.

Vijesti iz Hrvatske

DOOR (Društvo za oblikovanje održivog razvoja) je organizirao niz sastanaka s predstavnicima lokalnih vlasti predstavljajući im ciljeve i koristi sudjelovanja u projektu MESHARTILITY. U više JLS-ova održano je kratko predstavljanje projekta i Sporazuma gradonačelnika zajedno s procesom razvoja SEAP-ova, a rezultat je potpisivanje pisma interesa o sudjelovanju u projektu i pridruživanju inicijativi Sporazum gradonačelnika.

Zajedno s drugim hrvatskim partnerom, DUNEA-om, DOOR je pripremio letak o projektu na hrvatskom koji je do sada široko distribuiran među različitim zainteresiranim dionicima u Hrvatskoj. Članica izvršnog odbora DOOR-a Vesna Bukarica bila je sudionica okruglog stola na razini EU-a organiziranom u sklopu projekta

MESHARTILITY, predstavljajući prenošenje Direktive o energetskim uslugama u hrvatsko zakonodavstvo i hrvatski Zakon o učinkovitom korištenju energije u neposrednoj potrošnji (Narodne novine 55/12). To je jedan od samo nekoliko zakona u Europi koji razmjenu podataka prema Direktivi o energetskim uslugama (ESD) ili Direktivi o energetskoj učinkovitosti (EED) čine obveznom. To je učinjeno putem članka koji navodi:

Opskrbljivač električnom energijom, toplinskom energijom i prirodnim plinom dužan je Ministarstvu do kraja veljače tekuće godine dostaviti podatke o ukupnoj potrošnji energije svojih kupaca za prošlu godinu te prikaz strukture potrošnje energije svojih kupaca i to prema zemljopisnom rasporedu kupaca (po gradovima i po županijama), prema kategorijama kupca i ako je moguće po sektorima neposredne potrošnje (javni sektor, ostale usluge, industrija, kućanstva).

DOOR je zajedno s DUNEA-om organizirao hrvatski okrugli stol koji se održao 26. rujna u Ministarstvu energetike. Na događanju se okupilo 13 relevantnih dionika koji predstavljaju različite institucije i lokalne vlasti koje se bave pitanjima razmjene podataka.

MESHARTILITY u Italiji

Projekt MESHARTILITY u Italiji ima tri projektna partnera: udruženje „Autentična sela Italije – BAI” te tvrtke Enel Distribuzione i Sogesca.

„Autentična sela Italije” udruženje je oko 200 malih JLS-ova koji su odlučili svoje lokalne aktivnosti razvoja temeljiti na načelima održivog razvoja, a u toj filozofiji tema smanjenja emisija CO₂ uz tendenciju energetske samodostatnosti na teritorijima jedan je od glavnih ciljeva te mreže. Na temelju toga poštovanje Sporazuma gradonačelnika za općine BAI osnovni je element njihovih politika.

Da bi potaklo ta nastojanja, udruženje BAI postalo je podupiratelj Sporazuma, a MESHARTILITY je virtualno sredstvo za provedbu SEAP-ova koji upućuju na podatke o potrošnji energije i stvarnim emisijama CO₂. U skladu s projektom i obvezama utvrđenima u projektu, do sada je već nekoliko općina BAI potpisalo Sporazum gradonačelnika.

Trenutno sve JLS iz te mreže koje su se pridružile projektu MESHARTILITY sastavljaju vlastite referentne inventare emisija i razvijaju svoje SEAP-ove koristeći stvarne podatke.

Male se JLS-ovi susreću s nekoliko poteškoća, no, zahvaljujući podršci koju pruža udruženje BAI preko projekta MESHARTILITY, postoji nada da će se uskoro pronaći rješenja.

Naravno, sve projektne aktivnosti podržava učinkovita komunikacija i sudjelovanje na lokalnoj razini. Do sada je već ostvareno na desetke sudjelujućih sastanaka za planiranje u JLS-ovima koji u Italiji sudjeluju u projektu MESHARTILITY.

Od Berceta i Neviana degli Arduini (PR), do Levicee i Saluzza (CN), Godiasca, Montesegalea, Pietralunge i postupno se spuštajući po cijeloj Italiji, Meshartility organizira sastanke i nailazi na interes. Posljedice ove intenzivne aktivnosti razmjene nisu usmjerene samo na JLS-ove koji su se pridružili projektu Meshartility, nego čine i referentnu točku za sve JLS-ove u mreži i potiču ih da prihvate iste ciljeve i metode, šireći utjecaj rezultata projekta na područja širom nacionalnog teritorija.